10-a JARO, N-o 421 MONATA ESPERANTO-GAZETO 25. SEPTEMBRO 1934

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 67, avenue Gambetta, Paris 20e
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris : Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533, Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22. Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT, bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « L. Bannier ».

NACIISMO - INTERNACIISMO

Nia ŝatata K-do Ernesto Erikson aperigis artikolon pri supra temo svedlingve en la LEA-organo « Sommar ». Ĉar ni opinias, ke ankaŭ aliaj K-doj krom la svedaj havas intereson pri liaj diroj, ni tradukis la artikolon en esperanton.

La internacia laborista movado estas konstruita laŭ la principo de organiza kunagado en ĉiuj landoj sendepende de raso, deveno k sekso, sendepende de landaj k naciaj limoj. Ordinare oni nomas tiun koncepton iom neĝuste Internaciismo.

Burĝaj konceptoj, speciale la plej dekstrumaj, kutimas vesti sin per naciisma vesto. « La partio de la naciuloj » estas tre ordinara rekonilo por tiu politika flanko, kiu estas la plej amara kontraŭulo de la laborista klaso. Estas la partio de la monhavantoj, la partio de la industribaronoj k komercistoj, sed ili kutime ŝajnigas sin batali por naciaj celoj, ili asertas, ke ili prizorgas la interesojn de la « nacio », de la « lando ». Ĉe solenaj okazoj ili vestas sin per naciaj koloroj, uzurpas la simbolojn de la nacio, ekz. la nacian flagon k.s., kantas aŭ ludas ŝovinismajn kantojn. La « propra » lando estiĝas en tiuj momentoj la plej bona k la plej valora en la mondo — la t.n. nacikanto de Germanio kun la verso « Germanio super ĉio » estas tipa ekz. pri tio — la aliaj ŝtatoj k nacioj estas « malamikoj », la propra lando estas senkulpa, kompatinda ŝafido, kiun oni devas ŝirmi k defendi...

Kompreneble tiuj patentpatriotoj ne forlasas la eblon prizorgi siajn proprajn interesojn, jes, ili eĉ intermiksas la interesojn de sia lando kun siaj propraj, sperte sciante, ke amaso da homoj volonte oferas sur la altaro de l' patrio senpripense. La nacia koncepto, la parolo pri la interesoj de l' patrio, la kantado de l' patriotaj kantoj estiĝis por ili profitodona negoco, kiu donas al la kapitalhavantoj avantaĝojn...

Certe neniam antaŭe la naciismo triumfis tiom, kiom en nia epoko. Novaj ŝtatfondiĝoj, eĉ kiam tiujn konsistigis pli frue apartaj regnoj, apartaj gentoj k « nacioj », montris sin esti fonto de bolanta patriotismo, ondego de naciisma ardo disvastiĝis tra ĉiuj popoltavoloj, k multfoje ŝajnis, ke la laborista klaso volonte permesas, ke oni ekspluatu ĝin, nur se tion faras personoj, kiuj apartenas al la propra « nacio ». La laborista klaso ofte tiele kunludis en tia teatraĵo de nacia vanto, ĝojkriis kune kun la grandpatriotoj en ilia brua patriota deliro...

La laborista klaso dum tiu evoluo ne povis efiki. La laborista klaso ja emas al frateco inter la homoj k volas akceli novan socion konstruitan sur la grundo de libero k homrajto, k ĝi celas pacon inter la popoloj. Sed al ĝi mankas tute evidente organo por realigi sian programon.

La laborista klaso nome estas organizita « nacie ». Ĉiu nacio aŭ ŝtato fondas unuecon k nur en la kadro de tiu unueco ĝi povas efiki per sia forto. Ja ekzistas ankaŭ internacia kunagado, ekzistas diversaj specoj de « Internacioj », sed ni montros, ke al ili mankas tiel povoj kiel fortoj, por povi haltigi la florantan nacian malsaĝigon.

La nuna organizo de la mondo estas produkto de longa historia evoluo k de regantaj ekonomiaj statoj. Ĉiu ŝtato ĉirkaŭbaras sin per muroj k bariloj, doganaj limoj por varoj k pasportoj, per propra monsistemo ktp. ; ĉio havas la celon izoli la homojn unu de la alia, malhelpi al ili kunfandiĝi en unuecon. Plej rimarkebla el ĉiuj bariloj, malhelpantaj liberan k senperan kunagadon inter ĉiuj popoloj de la mondo, tamen restas la multlingveco, kiu tute neebligas neĝenan interrilaton inter la homoj, spite ĉiuj sukcesoj de l' moderna tempo rilate la komunikaĵojn k elpensaĵojn.

Kaj jen estas la kaŭzo de la nepotenco de la laborista klaso en niaj nuntempaj internaciaj laboristaj organizoj kiam semas pri efika batalo kontraŭ la naciismon. La internaciaj organizoj konsistas el la gvidistoj de la « naciaj » organizoj, kiuj estas ligitaj per katenoj, kiajn produktas diverso de eduko, kutimoj k lingvoj. Kaj la popolo, la anoj de la diverslandaj organizoj, restas ĝenerale pasivaj, pli malpli ne komprenantaj rigardantoj.

Se oni volas en tiuj rilatoj krei alian ordon ol la nuna, oni devas elpensi rimedon, kiu povas realigi rektan interrilaton inter la anoj ; rimedoj, kiuj en ĉiuj landoj k inter ĉiuj popoloj kreas novan koncepton, nome ke landlimoj k ŝtatfondiĝoj apartenas al estinta epoko, ke la grundo por feliĉiga homareca organizo, kun la celo doni al ĝi plej grandan mezuron da feliĉo, devas esti la principo : *La mondo estas unu kampo*. La plej ĉefa el la rimedoj estas : *la lingvo*.

Kaj tiun rimedon ni jam posedas. Esperanto estas tiu rimedo. Kaj la internacia esperanto-organizo de la laboristaro, *Sennacieca Asocio Tutmonda (SAT)*, estas organizo, kiu edukas siajn anojn al la internacia koncepto, alkutimigas ilin al la penso pri organizado de la mondsocio, ignorante la landajn k lingvajn limojn. Ni nur bezonas meti tiun rimedon en nian servon.

Laboristoj, klasfratoj, lernu esperanton k aliĝu al SAT. Nur tiele ni povos efike venki la plej malbonan turmentilon niatempan : La naciismon !

Elsvedigis Joĉjo.

La malica insido al SAT ne ĉesas

Bukedo el la ĝardeno de « Sur Posteno »

Kiu volas studi el la plej freŝa fonto la kaŭzojn de la divido en la laborista klaso k speciale en la vicoj de la laboristaj esperantistoj, tiu legu la organon de la « Internacio de Prolet-Esperantistoj » (IPE). Tie li trovas sur ĉiu paĝo klasikajn ekzemplojn pri fanatika insido al organizo, kiu evidente superas praktike laŭ siaj kvalitoj k ekonomiaj fortoj la orga-

nizon de l' atakanto. Nenion tie diritan pri nia Asocio, pri ĝiaj gvidantoj, ĝiaj funkciuloj, ni kaŝu antaŭ niaj membroj, ĉar nur ĉi tiuj mem povas prijuĝi plej bone la staton de la organizo k la karakteron de ties gvidantoj. Kiom malserioza estas la redaktado de « Sur Posteno », kiu volas esti organo de revolucia Internacio pretende komunista, vidiĝas facile en evidentaj mensogoj k ignoroj. Jen do juĝoj pri *la dekadenco progresanta de SAT*

Nro 19 : « La nombro de satanoj malkreskas ». (Ne estas klare, ĉu tiu aserto rilatas al ni, ĉar povas temi pri teologia afero. *H.P.*)

N-ro 20 : « Ili (la laborist-esperantistaj amasoj) ĉiam pli intensive forlasas la vicojn de SAT... »

Post tiom rapida k amasa forkuro de tiom da K-doj ne estas mirige, ke la redaktoro de « S.P. » jam en la n-ro 21 povas triumfe anonci : « ... SAT preskaŭ tute ĉesis ekzisti. La k-doj el ĉi organizoj[1] sin deklaras por IPE, por revolucia agado, por defendo de Sovetio. La gvidantoj forkuras al neŭtrala movado. » — Kaj (tio estas la konkludo trudata al la leganto) enpoŝigis la milionojn jam pretajn...

La « amasoj » de IPE, Kongreso k Konferenco.

Ni ekscias el n-ro 20, ke IPE nombras 18.000 membrojn en 28 landoj el ĉiuj mondpartoj. Kiom sincere ni gratulus al IPE pro tiu ĉi granda sukceso, kondukante niajn aretojn da laboristaj esperantistoj al tiu ĉi armeo da perfektuloj ! Sed la blufo ne efikas sur verajn esperantistojn, ĉar ĉiuj, kiuj mem propagandas, konas la malfacilaĵojn varbi ĉiujare eĉ nur unu spertan esperantiston.

Ni ne povas kontroli la ciferojn de IPE, dum tiuj de SAT estas facile kontroleblaj per la indikoj en la Jarlibro, sed ni povas kompari la publikan agadon de ambaŭ organizoj. Nia juna SAT-Rondo — juna korpe k spirite — en Valencio ĵus rikoltis la fruktojn de unujara laboro : SAT sukcesis fari brilan kongreson kun 376 partoprenantoj. La nomo de nia Asocio havos denun monopolon en la laboristaj klasbatalaj medioj de Hispanio. Kaj IPE ? Ĝi *konferencis* en Lille, kiun ĝi anticipe konsideris kiel gravegan etapon de la IPE-movado. Pri la rezultato de tiu ĉi konferenco nin ne trafis iu informo, nek iu gazeto, kiu raportas pri ĝi. Pri la SAT-Kongreso raportis grandega nombro da laboristaj ĵurnaloj en multaj landoj.

« Sur Posteno » asertas, ke SAT sukcesas kongresi en Hispanio « dank' al burĝaj esperantistoj en Valencia... ». « Al ni, kiel al SAT ne helpas burĝoj el Katalunio, ni ne disponas monon por organizi « brilajn » kongresojn simile al « neŭtrala » en Stokholmo, ĉar ni ne povas humile peti subtenon, perfidante nian klason... »

Niaj K-doj bone juĝos tiujn kalumniojn. Ni ne aldonas komentojn.

Dum jaroj oni promesis al siaj anoj la okazigon de grandioza kongreso en *Moskvo*, sed pro iuj misteraj motivoj oni eksilentis pri tiu ĉi projekto k finfine kontentiĝis, kvankam montrante ioman ĝenon, per simpla konferenco en kapitalista lando.

La psika komplekso Lanti

Kiom multe influas personaj rilatoj la objektivan juĝon de la « S.P. »-redaktoro, tio estas videbla el la senĉesa ripetado de la opinioj pri K-do Lanti k lia sennaciisma teorio. La kunlaborantoj apenaŭ povas skribi frazon, ne revenante al tiu ĉi temo, dum fakte la sennaciismo ne ludas pli grandan rolon en SAT ol la ceteraj tendencoj laŭstatute permesataj. Jen ekzemple, komence de fruntartikolo en n-ro 20 :

« Spite esperantistaj tradicioj IPE nunjare ne kongresas, sed nur konferencas. Eble tiu fakto ĝojigas sinjorojn Lanti... »

Verdire, nur la psikoanalizo povas solvi tiun kazon de persekutofobio.

« Semi malamon al Sovetio dum preparado de milito kontraŭ ĝi, estas la tasko de gazetaro. S-ro Lanti, estinta ĉefredaktoro k nun reĝisoro de ' S-ulo ' k s-ro Grenkamp-Kornfeld, la nuna ĉefredaktoro de ' Nia Gazeto ' — ricevis koncernan mendon de siaj mastroj. » (N-ro 21.)

Ho amikoj, mi petegas vin, kiu, jes, kiu do pro ĉiuj satanoj, estas tiuj mastroj ? K-do Lanti vivas en Francio, kies ŝtatanecon devige li havas k kies registaro flegas ekstreme bonajn rilatojn kun Sovetio k bonakceptis antaŭ nelonge la multe laŭditajn aviadilojn sovetiajn. Do li ricevis la mendon de francaj estroj dissemi malamon al Sovetio, ĝuste en tiu ĉi momento, kiam « Echo de Paris », organo de la armeo k generalaro, skribas, ke la malvenko de Sovetio estus katastrofo por Francio ? La teorio havas truojn, K-do Demidjuk ! Ne ekzistas pli grandaj amikoj de Sovetio ol Erjo (Herriot), Petro Kot k Bartu (Barthou). Tiu lasta laboregis por enigi al Sovetio la eniron en la Ligo de Nacioj, kontraŭludante la amikecon de Polio k Svisio.

Ĉia tia skribado en « S.P. » estas malica kalumniado kun la celo malestimigi K-don Lanti, kiun oni volas kredigi agento de la burĝaro pro tio, ke li ne konsentas kun la metodoj de la komunistaj opoziciuloj.

La marionetoj de Lanti.

Kvankam K-do Lanti depost pli ol unu jaro ne plu estas gvidanto de SAT, sed simpla membro, la kunlaborantoj de « Sur Posteno » suspektigas la nunajn Plenumkomitatanojn esti nuraj marionetoj de Lanti, kiuj ricevas de li la instrukciojn pri gvidado de SAT. El tiuj ĉi asertoj evidentiĝas ne nur nepravigebla malestimo kontraŭ la nuntempe gvidantaj K-doj, sed ankaŭ la intenca ignoro pri la diversaj ŝanĝoj faritaj depost tiu tempo. Por akceli la unuecon en la vicoj de la lab.-esperantistoj, ni forigis ĉiujn artikolojn, kiuj tuŝas tro akre la diferencajn punktojn de la diversaj tendencoj. Estas simpla k evidenta mensogo, kiam en « S.P. » n-ro 18 oni skribas : « ... oni nutras la novajn ne jam spertajn k klaskonsciajn k-dojn per *Sennaciulo*, kiu anstataŭ voki al efektiva praktika unueca fronto sin okupas per kontraŭproleteca « sennaciisma » (fakte imperialisma) rezonado k kalumnias pri la socialisma konstruado en Sovetio. »

La kondiĉoj pri unueca agado.

La IPE-gvidantoj asertas, ke ili akcelas la unuecan fronton, la unuecan agadon. Bone, tion ni akceptu kiel deklaron de volo. Sed tiam ni demandas, kie estas la konformaj agoj ? La blufo ne nur estas ofendo al la kuntraktanto, sed ankaŭ ĝi estas maldigna ago de la trompemulo. Krom tio estas danĝere, malaltigante la forton de la supozita kontraŭulo pligravigi siajn proprajn fortojn, ĉar tio sorĉas belan miraĝon antaŭ la okuloj de honestaj K-doj, kiun dispelas la kruda vento de la realo, k restos kiel postlasaĵo la amara sento de seniluziiĝo.

Ni rifuzas apliki tiajn metodojn. Ni fidas al la fruktoj de nia *Laboro*. Tiel ni plej bone pruvos la senbazecon de la insidaj atakoj de IPE-gvidantoj.

H. P.

[1] SAT k ISE. — *H.P.*

La Homa Besto

Miĥaelo Rey

Inter homoj, kiu estas plej sagaca,
li la leĝojn diktas, la landlimojn
(strekas,
kaj sur bazo de ponardo k buŝumo
estro sin starigas k la ŝtaton fondas.
En porciojn jam la mondo dividita,
ekfloras akre de raso l' abomeno
kontraŭ raso ; frato fraton dispecigas
kaj pereas vundinto k vundito.
Havante dume nek leĝojn nek land-
limojn,
Ĉian donacon partigas de naturo,
sen fimalamo, la besto kun la besto,
vegetanta la leono en kavaĵo,
grimpanta tra arbaroj la pantero ;
kaj la ŝarko glitnaĝanta tra la maro.

Elhispanigis SAT-ano 18337.

EL NIA LETERUJO

K-do Mark Starr *skribis el* Katonah *(Usono), salutante la Valencian Kongreson, i.a. jenon:*

... Ju pli reakcio blovegas, dės pli necesas la praktika sennaciismo de nia organizo. Simile al la malluma Mezepoko, la miasmo de faŝismo fine malaperos k la interkunigo de l' laboristaro el ĉiu lando, hardita per persekuto, efektiviĝos. *En Usono bedaŭrinde la laboristoj ankoraŭ dividiĝas laŭ lingvo k raso.* La infanoj en la lernejo akiras la *anglan lingvon samtempe kun usona ŝovinismo* k malfacila estas la tasko de laborist-edukado kuraci la malsanon. La grava malforto de esperanto estas, ke ĝi estas *tro racia*; nenia grupo de establitaj konzernoj profitus per ĝia alpreno en la lando de la ĉiopova dolaro ; la enmigrantoj kunportas la naciismon de la malnova hejmlando en la novan k, ekzemple *la germano eĉ en Usono fariĝas viktimo de Hitlermanio.* Jen, laŭ mia opinio, la kialo pro kio esperanto ne rapide kreskas en Usono, kie laŭ bezono ĝi plej bone utilus.

Rozvelt, la « Liberalulo », penas reguligi usonan kapitalismon, sed la kapitalistoj akceptas ĉion de li, sed ne volas doni ion. Al la laboristo li, simile al Lojd Ĝorĝe en Britio, promesas multon, sed donas malmulton. La laborist-sindikatoj nun kreskas rapide k baldaŭ eĉ la konservativaj anoj de la Amerika Federacio de Laboro pli vekiĝos k batalos. Espereble la sindikatoj komprenos la neceson de internacia solidaro, k tiam ili kunlaboros kun nia SAT...

* * *

K-do Worst *informas nin per traduko el « De Fakkel » pri la reakcia juĝistaro en Nederlando. Ni resumas, citante nur kelkajn frazojn:*

Dum kelkaj monatoj la prezidanto k krome propagandisto de la Sendependa socialista partio en Nederlando jam duan fojon estis kondamnata al mallibereja puno pro t.n. ribeligaj eldiroj, prononcitaj en publika kunveno. — La registaro povas proponi leĝojn, la parlamento (2-a Ĉambro) povas akcepti ilin, k la juĝistaro *(laŭ la teorio)* aplikos ilin nepartiece k sendepende de la registaro ! Sed tiu juĝistaro konsistas el reprezentantoj de la reganta klaso. La rekta influo de la registaro sur la juĝistojn kreskis konsiderinde. Tion montris klare la proceduro k kondamno al la prezidanto de Sendep. Soc. Partio. Inter la aktaro troviĝis du ministraj cirkuleroj, en kiuj la antaŭa k la nuna ministroj de justo ordonas fari pli severajn procedurojn kontraŭ revoluciaj ĵurnalistoj k paroladistoj. Oni bazis la cititan kondamnon sur parolado-protokolo tre malprecize k nekohere farita, el kiu la juĝistoj konkludis pri « instigo al ribelo kun armiloj en la mano ». La nuntempa aplikado de l'kriminala kodo signifas praktike la *finon de la libera parolo.*

* * *

K-dino 15 541 *el Amsterdamo informas laŭ* Okcident-kvartala Gazeto *pri la atmosfero en Amsterdamo dum la tagoj de l' senlaborula ribelo:*

... Tute ne vere estas, ke ekzistis iu antaŭpreparita plano. Kulpigoj al kelkaj politikaj partioj en tiu direkto, kvazaŭ ĉi lastaj estus fosintaj en mallumo, grandparte estas kalumnioj k penado forkonduki la atenton de siaj propraj teruraj malperfektaĵoj k manko de kuraĝo... Ke fluas sango, ke falas viktimoj, ke posedaĵoj de la komunumo k de butikistoj estas detruataj k prirabataj, tio unue ne estas la kulpo de la ekstreme incitita popolo, nek de la tielnomataj « nerespondecaj politikistoj »... Unuflanke al tiuj, kiuj jam troviĝas en sufiĉe bona situacio, la registaro prezentas okazon anonci ĉe la impostdeklaroj antaŭe neanoncitajn milionojn da enspezoj, *senpune*, pro kio montriĝas, ke oni *forgesis* deklari al la fisko multe pli ol 1.200.000.000 da guldenoj ! — k samtempe ĝi punas senkompate la mizerulon, kiu vivante pere de ŝtata monhelpo, ne deklaras kelkajn flanke enspezitajn guldenojn... Ĉi tiuj ekstremaj maljustaĵoj instigas al perforta kontraŭstaro...

* * *

K-do « *Maljuna laboristo* » *el Ĉeĥoslovakio formulas siajn konkludojn post legado de* « *Oomoto Internacia* » *jene:*

Hodiaŭ la unuan fojon mi legis ekzempleron de la gazeto (esp-ista) « Oomoto Internacia », k tuj mi venis al jenaj konkludoj pri la *celoj* de tiu ĉi movado : 1. Starigo de du klasoj : unu reganta k diboĉanta, k unu subpremata k mizeron suferanta klaso ; 2. La dio estas la monsako k sekve de tio : 3. La plej riĉaj homoj estas la plej diecaj k devos esti elektataj kiel diktatoroj ; 4. La vasta laboranta popolamaso firme kredu al tiuj ĉi Dioj k ne kontrolu aŭ kritiku iliajn agojn ; 5. Por nebuligi siajn materiajn intencojn, la homoj devas prediki la Di-kulton ; 6. Ĉi tiu stato daŭru eterne.

Resumo :

1. Vera Oomotano povas esti nur riĉulo, ĉar por la malriĉuloj Dio ĝis nun ĉiam rifuzis sian helpon.

2. La laboristoj restu sen Dio, ĉar per religiaj frazoj oni ne povas plenigi la stomakon. Aŭ ĉu la Oomotanoj vere kredas, ke la nun reganta kapitalista klaso pro Dio rezignos je siaj privilegioj ?... Ni devus atendi ankoraŭ kelkmil jarojn !

Enhavotabelo

(Jarkolekto 10-a, n-roj 410-421)

La rubrikoj : *En nia movado, Ekster nia movado, Komunikoj de Plenum-Komitato, El Redaktejo k Administrejo, Tra la Esperanta Gazetaro, Recenzejo, Radio, Memornoto, Nia poŝto, Nekrologo,* kc. ne estas registritaj ĉi tie, ĉar ili troviĝas pli malpli regule *en ĉiu numero.*

Suplemento.

Protokolaro pri la XIV-a Kongreso (kun la n-ro 421).

Tra la Esperanta Gazetaro

Zamenhof kiel ĉina generalo.

« La Verda Standardo », anarkista organo, aperanta en Ĉinio, represas alvokon de la Ĉanĉoŭa Esperanto-Instituto, por ripari la domaĝojn kaŭzitajn de la ĉina soldataro batalinta en la servo ĉu de la Deknaŭa ribelanta armeo, ĉu de la Nankina. Ambaŭ armeoj sinsekve okupis la mezgradan lernejon, bruligis tablojn k seĝojn k forportis multe da materialo valora por la instruado. Poste la alvoko diras :

« Sed la granda domaĝo estas, ke la soldatoj de la Nankina kun furiozo piedrompis la portreton de nia kara Majstro Zamenhof k disŝiris la standardon, kiuj ambaŭ pendis sur la muro de lernoĉambro. Pro la malsaĝeco ili prenis la portreton por tiu de generalo Cai-Tin-Gai k la standardon por la simbolo de la nova regantaro. »

La vandaleca karaktero de la soldatbandoj estas la sama ĉe eŭropanoj aŭ azianoj. Kie ili ekaperas svarme, tie velkas la civilizo k kulturo. Inkluzive esperanto.

Divido signifas fiaskon

La organo de Internacia Proleta Kooperado, « Fajrero » (julio-aŭgusto) raportis pri la X. Renkontiĝo de tiu IPK.

« Nuran fojon dum nia trilanda entrepreno la X. rekontiĝo aspektis kiel fiasko. Malmulte da esperantistoj (ĉirkaŭ 70) kunvenis en tiu urbeto. Ne estas komprenebla la fakto, ke ĉi-foje la belgoj (!) estis tiel malmulte nombraj... »

Ĉu tio ne estas evidenta signo, ke la laboristoj estas lacaj forkonsumi siajn fortojn k energiojn favore al eta sektoro de laborista movado k pli vere deziras manifestacii en pli vastaj kadroj ? La SAT-Kongresoj ne estas fiaskoj, sed belaj pruvoj pri la kreskanta kompreno de la laboristaj esperantistoj, ke ilia loko estas en SAT. Ankaŭ la Proleta Kooperado povus konsistigi fakon en nia Asocio k partopreni sukcesplenajn internaciajn kongresojn.

La bierindustrio bone floras en Japanio.

« La Revuo Orienta » (junio) publikigas « Historieton pri Bierindustrio en Japanio », klasifikante tiun ĉi mondrenversantan eventon en kvar periodoj. La unua japano, kiu faris bieron estis — vi notu bone en la memoron — s-ro Noguĉi. Tio estis en la jaro 1873, — dum epoko do, kiam la okcidentanoj jam delonge ĝuis tiun ĉi kulturan konkerajon. Dank' al la granda milito, kiam la importo de biero ne estis ebla, « la produkto de biero en Japanio subite grandiĝis. La bierindustrio prosperiĝas en nia lando spik de la malbona stato de la ekonomio post la milito. En 1931 6 grandaj kompanioj (la sumo de ilia kapitalo estas 85.266.088 jenoj) produktis ĉ. 149.100.000 litrojn da biero. »

Kaj la lando estas savita. Biero trankviligas la ribelemon. Iu bavara industriisto diris : « Se en 1918 (jaro de la revolucio) ni estus havintaj fortan bieron, la popolo ne estus farinta revolucion ».

Rakontoj el la spirita mondo.

Kompreneble temas pri s-ro Onisabro Deguĉi. Ekstrakto el Ĉapitro 1261. Mil ducent sesdek unu. En *Oomoto Internacia* de majo. Dank' al dia graco, s-ro Deguĉi ekskursas regule al la regiono de spiritoj. Tion li rakontas al atavismaj cerboj de nia tiom klera generacio.

« ... la Regno de Spiritoj troviĝas inter la Ĉiela k la Infera Regnoj, kie kolektiĝas spiritoj bonaj k malbonaj... Ĝi estas la loko, kie ok vojoj kuniĝas... En la centro, sur la vojkruciĝo staras la oficejo de la Spirita Mondo. »

Certe kun moderna instalaĵo. La spiritoj estas verŝajne zorge registrataj, laŭ alfabeto, kun datoj k profesio. Sed kelkaj havas bonajn ŝancojn :

« La spiritoj venantaj de oriento estas ĝenerale bonaj... » Evidente, ĉar estas certe la japanoj. Hitler dirus, ke tiuj, kiuj venas el Mezeŭropo, estas la favoritoj de la spiritoficejestro.

« De okcidento venas spiritoj iom malbonaj. Ili devas trapasi la monton de glavoj... se oni devojiĝus aŭ falus, oni multe suferus trapikite je la piedoj... »

Tiuj suferantaj « spiritoj » verŝajne kunportas ankoraŭ restaĵojn de materio. Por ĉiu spirito s-ro Deguĉi havas apartan specon de sufero. Se ĝi venas de nordo — kompreneble la glacio estas la malagrablaĵo. Tiuj de l'sudo suferas pro la varmego, ktp, ktp.

En oriento nenio nova, s-ro Deguĉi. Vi kopias la absurdaĵojn de la Katolika Eklezio k deziras fariĝi Papo k pioniro de la japana kapitalismo. Senspinaj esperantistoj, mistikemaj k sentimentalaj, naive k romantike konsideras seriozaj viajn revelaciojn k legas kredeme la fantaziojn de via kaprico, anstataŭ orientiĝi kritike per sia propra rezonkapablo, por forbalai tiun konglomeraton de fantaziproduktoj.

PORTUGALIANOJ ! Dum la lastaj monatoj ni ricevis oftajn plendojn el vi pri nericevo de gazetoj. Tamen ni ekspedas ilin al vi laŭ la sama maniero, kiel alien k estas neniel kulpaj pri la malbona ricevado.

NOTINDAĴOJ

En la esperantlingvaj Gazetkomunikoj de la Transportlaborista Internacio ni trovas jenajn atentindajn ciferojn k faktojn :

1) La 1-an de januaro 1934 apartenis al ITF 91 sindikatoj, inter ili 74 en Eŭropo, 6 en Ameriko, 9 en Azio, unu en Afriko k unu en Aŭstralio. La suma nombro de la membroj estas 1.650.000, el ili 990.000 fervojistoj, 200.000 maristoj k 460.000 aliaj transport- k trafiklaboristoj. Depost la 1. de januaro estis eksigitaj du sindikatoj (fervojistoj de Nederlanda Hindio k maristoj en Estonio), ĉar ili ne pagis kotizon al ITF. La sindikatoj de la fervojistoj k transportlaboristoj en Aŭstrio estis disigitaj de la registaro de Dolfus, sed jam kuniĝis malgrandaj grupoj, kiuj tre fervore neleĝece laboras k havas regulajn rilatojn kun siaj K-doj en eksterlando. La fervojistoj eĉ reeldonas depost julio sian gazeton, kompreneble en malgranda formato, k disdonas ĝin kaŝe inter la fervojistaro. La fervojistoj ĝoje salutis la reeldonon.

2) La sveda asocio por Laborista Klerigo (ABF) aranĝas jam dum kelkaj jaroj ankaŭ esperanto-kursojn. La evoluo de la lastaj jaroj montras, ke la intereso por esp-o inter la svedaj laboristoj kreskadas konstante. La raporto de ABF pri la kursa periodo

Ĉu la laboristaro mem interrilatas malamikece ?

Jam de multaj jaroj mi legas diverstendencajn laboristajn gazetojn, k en preskaŭ ĉiuj artikoloj mi trovas ĉiam la saman eraron : Oni intermiksas intence la membraron de la diversaj partioj kun ĝiaj gvidantoj. Ekz. en « S-ulo » n-o 415 en la artikolo « Por la interakordigo de teorio k praktiko », oni povas legi jenan frazon :

« La germanaj komunistoj k socialdemokratoj, malgraŭ la komuna lingvo k malgraŭ la samaj finceloj, interbatalis per furioza malamikeco. »

Nu, de kie venas ĉi tiu malamikeco ? Ĉu ĝi estas natura ? Jam pli ol kvardek jarojn mi interrilatas kun laboristoj diverstendencaj k neniam mi povis konstati inter ili naturan malamikecon politikan. En ĉiuj kazoj, kie mi trovis reciprokan antipation, ĉi lasta estis parte la rezulto de agitartikoloj en la kontraŭpartiaj gazetoj, parte ĝi estis la rezulto de la agitparoladoj faritaj de la gvidantoj en la kunvenoj.

Bedaŭrinde estas konata fakto, ke granda parto de la laboristoj nek prenas sur sin la penon memstare pensi, nek ili trovas necese, aŭskulti ankaŭ la argumentojn de la kontraŭa partio. Mi ne povas bone imagi, ke du homoj, kiuj aspiras la saman celon, ne facile trovus komunan vojon por atingi ĝin. Se tio ĉe la laboristaro ĝis nun ne estis ebla, tion mi devas atribui *nur* al malĝusta, egoista gvidado.

Jes, la gvidantoj ! Precipe la bone salajrataj gvidantoj ! Ili vivas komforte, pro tio ili burĝiĝas, ili perdas la kontakton kun la laboristoj k interrilatas kun ili nur tiom, kiom estas necese por kolekti la kotizojn. Pri la sorto mem de la laboristoj ili ne faras al si skrupulojn, ĉar ili ja ne sentas la mizeron. Pro sia malbona konscienco timante, ke la propraj anoj povus forkuri, aliĝi al la kontraŭa partio k tie pagi siajn kotizojn, ili devas seninterrompe klopodi, per insult-artikoloj k paroladoj teni la membraron en konstanta malamikeco kontraŭ la membroj de la alia partio. Tiuj ĉi sinjoroj ĉiam k ĉie predikas la unuecon, sed en la realo ili *ne volas* ĝin.

Per tio mi ne volas aserti, ke ĉiuj gvidantoj meritas ĉi tiun riproĉon, sed la kelkaj esceptoj nur konfirmas la regulon k ne povas ŝanĝi ĉi tiun naŭzan staton. Por forigi ĉi lastan estus necese, ke la sinjoroj gvidantoj

1933/34 ree pruvas tion. Dum tiu periodo estis aranĝitaj 25 kursoj por esperanto kun 485 partoprenintoj, nur 17 kursoj por angla lingvo kun 334 partoprenintoj. En la kursa periodo 1932/33 estis aranĝitaj 18 esp. kursoj k 17 anglaj kursoj. Oni do vidas, ke la nombro de la esp-kursoj pliiĝas. Ĝojige estas ankaŭ, ke la kursoj por socialismo kreskis de 13 al 19.

Liberpensula Angulo

K-doj liberpensuloj en SAT! Okazis la 8-an de aŭgusto en Valencio la kunveno de la liberpensula fako de SAT. Ĝia celo estis la restarigo de la fako. Oni unue konsideris la malsukceson de la faka laboro en antaŭaj jaroj, vidante, ke tio okazis pro manko da helpo k kunlaboro de la membroj. Oni plue konsentis, ke en la estonto la laboro devus esti pli dividata inter la membroj k ke ĉiu membro kunhelpu skribi artikolojn aŭ kolekti notojn pri io interesa rilate religiajn aŭ liberpensulajn aferojn en sia lando aŭ urbo k sendi ilin al la sekretario por publikigi ilin en « S-ulo » aŭ en « Sennacieca Revuo ». Oni tiam elektis K-don P. Sch. kiel provizoran sekretarion. La minimuma kotizo estas fiksita je unu respondkupono. Ĉiu membro povas sendi kune libervolan donacon. Oni decidis peti al SAT, ke ĝi informu la SAT-anojn pere de « S-ulo », ke ĉiuj liberpensuloj en SAT sendu sian kotizon rekte al la sekretario. Kie tio ne eblas, oni sendu ĝin al SAT, kiu transdonos al nia fako la monon.

Ni intencas fari nian laboron per ĉiuj niaj fortoj. Nur tiam ni havos fortan, efikan k bone organizitan fakon.

Do, helpu Gek-doj! Sendu ĉion rilate nian fakon al *P. Schalmey*, Callosa de Segura (Alicante), Hispanio.

Pri la holandanoj-nomadoj

Ni resumas skribaĵon de K-do A. Pâris: Sendante gazetojn al SAT-k LEA-anoj en Francio, mi konstatis kun mirego la nekredeblan nombron da K-doj, « translogiĝintaj ne lasinte adreson ». Jam antaŭ du jaroj mi diris al div. K-doj, ke miaopinie la esp-istoj estas nomadoj. Mi konkludas el tio, ke la holandanoj eble ne estas pli nomadaj ol la francoj, sed certe *kutimas informi siajn organizojn pri adresŝanĝoj*, dum... la francoj kutime tion *ne faras* k *perdiĝas* por nia movado. Ni do ne insistu tro pri la holanda nomadeco, sed male gratulu ilin pro regula plenumo de siaj anaj devoj!

En nia movado

(Kroniko)

Francio. *Sankta Dionizio (St. Denis).* Post unutaga restado en Parizo (vizito al vidindaĵoj) la preskaŭ centpersona Holanda peraŭtobusa karavano, revenanta de la Valencia Kongreso, ĝuis gastrajton en nia urbo, antaŭurbo de Parizo, kiu havas komunistan komunumestraron (urbestro J. Dorjo (Doriot)). La Gekdoj tendumis en la « Stadio de l'Unueco » (sportplaco) k ricevis senpagan vespermanĝon konsentitan de la urbestraro. Pri la aranĝoj zorgis K-do Valoris (Vallauris).

Polio. SES (Soc. Esp. Societo de Polio) faris lastatempe malrapidajn, tamen konstantajn progresojn. Ĝi eldonis (hektografie) 3.300 propagandilojn, varbilojn por la Societo, prospektojn pri koresponda kurso k pri Migranta gazetlegejo. Ni akiris krom 20 anoj en Varsovio 30 en 15 lokoj de Polio. Ni kunlaboras kun LEA « Tagiĝo » en Krakovo (50 m.), lab. grupo ĉe Kooperativo « Vitraj domoj » en Varsovio (20 m.) k grupoj en Gdynia k Kaliŝ. Ĉiuj promesis helpon por eldono de propra bulteno. Jam funkcias ankaŭ Gazetservo k Migranta Gazetlegejo. Malhelpoj ankaŭ estas multnombraj; du bravajn K-dojn ni perdis per malliberigo (kulpigitaj pro aliĝo al malpermesita politika organizo). — *L.*

Recenzejo

D-ro S. Chazan : *Socialismo, ĝia ideologio k realigo.* Eld. N. Szapiro, Varsovio, Nowolipki 8. Prezo nemontrita. 47 paĝoj. Formato 12×18.

La broŝuro, kies lingvo estas bona k flua, evidente ne havas tre grandan aktualon post la spertoj faritaj en politika k ekonomia vivo de kelkaj ŝtatoj, tiom pli, ĉar la aŭtoro, kies kritiko estas akra k ofte limetas al ofendoj, en sia kritiko neniam citas nomojn, ĉu de partioj aŭ personoj, sed kontentiĝas aludi nur pri « la komunistoj », « revoluciistoj », « kies internacia karaktero estas manko de amo al la patrujo » (!). Ĝeneraligaj juĝoj estas neniel pravigeblaj k senvalorigas ĉiun diskuton.

La aŭtoro deklaras sin « evoluciisto » k forĵetas ne nur la rimedon de revolucio por transformo de l'ŝtato en socialisman socion, sed ankaŭ la perforton entute. Li pledas por « edukado » de la homoj, tiel maturigante ilin por socialisma ordo. Li volas prediki, persvadante la kapitalistojn pri la bono de frateca socio — almenaŭ oni devas tiel konkludi, ĉar li ne konigas al ni la rimedon, per kiu li volas devigi la kapitalistojn, ekzemple la junkrojn, cedi siajn havaĵojn al la socio. Ne estas mirige do, ke li finfine atribuas al la religio (k do verŝajne al la diversaj eklezioj) gravan taskon : malkutimigi la homojn pri la « propraĵo ».

Koncize dirite : Dezirante nebuligi la konscion de la ekspluatatoj pri la klasa karaktero de nia socio, li apartenas al la pioniroj, vole aŭ nevole, de l'kristana aŭ pagana faŝismo k finfine devas tie tute eniĝi — se li ne revenos al la bazo de la batalanta laboristaro. *H. P.*

---

spertu same la mizeron kiel la kompatindaj laboristoj.

Maljuna laboristo.

Evidente K-do Maljuna Laboristo ne kontestas la ĝuston de mia aserto, kiun li citis, ĉar ja nur la *fakton* mi konstatis. Mi timas, ke la K-do ne legis tre atente mian artikolon, ĉar aliel li estus povinta konstati, ke ankaŭ mi provis solvi la demandon : « De kie venas tiu ĉi malamikeco ? » Ne estas facile analizi tiun ĉi komplekson da kaŭzoj, kiuj fine kreas la nunan staton de la internacia proletaro. Ni trovas ekzemple tion, kion la K-do citas : la personan ambicion de gvidantoj, motivojn pri konservo de salajro k bonstata vivo. Sed ni ankaŭ vidas la obstinon de idealemaj homoj, kiuj sincere sekvas la vojon al sia celo. Ni devas bone distingi ambaŭ kategoriojn : la egoistojn celantajn nur la personan profiton — ili estu senkompate eliminataj, ĉar ili evidentigas mankon de *karaktero* —, due la sincerulojn, kiuj praktikas la fanatikon pro nekapablo *konvinki* la aliajn — ili havu nian toleremon k paciencon, ĉar ili evidentigas nur mankon de *scienceca spirito*, kiun oni povas akiri per bona volo. Pasia disputo k interbatado ĉe diskuto de matematikistoj estus ja ridinda spektaklo ! Ni bezonas senpasian diskutadon, en kiu nur la argumentoj valoru. Ni ne povas tro ofte ripeti la esencan karakteron de SAT, kies statuto postulas la sendogmiĝon de la mondkonceptoj de niaj K-doj. Tio ne signifas, ke ĉies opinio estas ĝusta k ke nur ekzistas subjektivaj veroj. Tio pli vere signifas, ke ni cedu la lastan vorton pri la homaj ekkonoj al la plej supera instanco de la homa ekkonkapablo : la Racio. Nur en tiu ĉi direkto ni povas iri por unuigi la spiritojn, kiuj celas la samon. Ĉiuj ceteraj klopodoj estas ekleziecaj, dogmecaj k neniam povas konduki nin sub la saman tegmenton.

Rilate al la gvidantoj, kiuj celas nur la propran profiton, mi diru simple : Forpelu ilin ! Rigardu, ĉu iu diboĉas — forpelu lin ; Rigardu, ĉu iu elspezas pli ol bonkvalita laboristo — forprenu de li la pluson ! Rigardu, ĉu iu nomas sin « socialisto » k tamen malbone traktas edzinon, infanojn, bestojn — malfidu lin !

Tiuj ĉi konsiloj estas tiom elementaj, ke oni povus opinii ilin memkompreneblaj — se la laboristoj estus pli kritikemaj k tial ankaŭ pli sendogmaj. *H. Platiel.*

ENCIKLOPEDIO DE ESPERANTO. I. *Volumo. A.-J.* Redaktis L. KOKENY k V. BLEIER; la lingvan fakon K. KALOCSAY; iniciatinto-ĉefredaktoro : I. ŜIRJAEV. Unua eldono 1933. Formato 15×23 cm. 272 paĝoj + 112 bildpaĝoj. Prezo kun la baldaŭ aperonta dua volumo : broŝ. 30 sv. fk., bind. 34. Eldonis *Literatura Mondo*, Budapest.

Recenzon pri la verko oni trovos en la oktobra kajero de « Senn. Revuo ».

VIKTORO RAKOSI : *For la Viandon*. Trad. el la hungara *Ladislao Spierer*. 46 pĝ. Form. 10 × 15. Prezo : 5 ĉ. kr. aŭ 2 resp. kup. Eld. *Ant. Prazak, Jablonné n. Orl.*, Ĉeĥoslovakio.

Ses bonhumoraj rakontoj; kiuj helpas pasigi horeton da ripozo. La unua, kies titolo estas ankaŭ tiu de la libreto, efikas iomete senguste, ĉar la tempo, en kiu oni mokas pri la vegetaranoj, jam pasis.

H. P.

KARL NEBENZAHL : *La influo de vegetarismo al la morala k socia progresado*. Eldonis « Vegetarano », str. Dr. Istrata n-ro 10, Bukarest, Rumanio. Prezo : 2 fr. fr., 34 paĝoj.

La Vegetara Ligo Esperantista, fondinte eldonserion La Biblioteko « Vegetarano », aperigis per tiu ĉi broŝureto la unuan numeron. La verkinto elmontras la gravajn konsekvencojn de l' vegetarismo laŭ etika k ekonomia vidpunktoj k refutas la ĉefajn kontraŭargumentojn facile k definitive. Neniu socialisto devus ignori tiun ĉi problemon, ĉar la reĝimo de justo ne povas halti antaŭ la milionopa ĉiutaga murdado al senkulpaj bestoj. La broŝuro estas havebla ĉe SAT.

H. P.

LA ESPERO k LA TAGIĜO (du esp. kantoj) estas eldonitaj sur gramofondisko de la Eldona Societo Esp-o, Stokholmo, kantitaj de juna sveda operetkantisto. Prezo : 3,50 sv. kr.

Ribelo en UEA

Sensaciaj rezultatoj de la UEA-Kongreso.

La 26-a Universala Esperanto-Kongreso de la neŭtrala UEA en Stokholmo kunvenigis ĉ. 2.000 personojn. La malferma kunsido okazis en la Koncerta Domo — la sama loko, kie malfermiĝis lastjare la 13-a SAT-Kongreso. La kongresaj kunsidoj okazis en la parlamentejo.

La solena malferma kunsido superŝutis la aŭskultantojn per abundo da salutparoladoj faritaj je la « nomo de registaroj » sendintaj « reprezentantojn », salutparoladoj je la nomo de la naciaj esp-organizoj, k fine alparolis s-ro Privat la kongreson el radio-stacio de Lozano (Lausanne). Entuziasmo, aplaŭdego !

En la Laborkunsido, la sola kiu estis fiksata de la Kongres-aranĝintoj, krevis « bombo » en formo de abdik-deklaro de la prezidanto de UEA, s-ro Stetler. La raporto de « Heroldo » tekstas : « Ekregas ĝenerala konsterniĝo en la salono. Nur malmultaj scias aŭ divenas, pri kio temas la ekscito ». — Aj, aj, sinjoroj, kiu ludo malantaŭ la kulisoj ! En aparta « Klariga Kunsido » la publiko ricevis la klarigon pri la okazintajoj de l'antaŭa tago :

La komitata kunsido devis novelekti 8 komitatanojn, post kiam la landaj asocioj jam estis elektintaj 16. La rezulto estis : s-roj Karŝ (Karsch), — ĝis tiam vicprezidanto — Ĉe (Cseh) k Privat ne plu apartenas al la Komitato. S-ro Stetler deklaris sin solidara kun la ne plu elektitaj membroj k demetis sian oficon. Tiu ĉi rezulto certe estas sensacia k pruvas la fortan kontraŭfluon en UEA, kiu ekzistas jam de longa tempo k ĉiam denove alpuŝas la digon de la ĝisnuna komitata fortikaĵo. Nun, konataj nomoj paliĝas. S-ro Stetler nomas la « novan » spiriton *nacia* k la malnovan, de li reprezentitan, *internacia*. Ni emas diri, ke la burĝaj organizoj naĝas pli k pli en la *faŝistan* fluon. Tiu, kiu ne volas doni sian manon, nomon k monon al faŝista organizo, devas turni sin al SAT, kiu estas k restas la organizo de ĉiuj, kiuj rason k nacion ne konsideras kiel esencajn diferencojn.

La nova komitato volas aktivigi la movadon. La lastjara deficito de UEA estis preskaŭ 20.000 sv. frankoj. Ne estas malinteresa fakto, ke s-ro Privat foje ricevis dum unu jaro 6.000 sv. fr. por la redaktado de « Esperanto ». La nova komitato volas ŝpari k forigi la deficiton.

Kien flosas UEA ? Ni kredas ĝin diveni, konsiderante, ke la venonta Kongreso okazos en Romo !

-tiel.

Memornoto

REPRESISEL « S-ULO » K « S. R. » : *Arbetaren*, Stokh., 8.8 (let. el Brazil.), *The Freethinker*, London, 20.5 (termonop. en Brazil).

PRIESPER. ARTIK. K NOTOJN ENHAVIS : *Signalen*, Stokh., 2., 9., 16., 23., 30.8; *Arbetaren*, Stokh., 31.7., 3., 6., 7., 8., 14., 21., 30.8; *De Fakkel*, Amsterd., 24., 31.8; *Le Prolétaire*, Liége, 12., 26.5, 23.6., 14.7., 1.9 (ankaŭ peresper. mater.); *Le Peuple*, Bruselo, 12.6.; *Tram Belge*, Bruselo, 15.4., 15.5., 1.7.; *De Morgen*, Helmond, 25.8., *De Zuidwillenwacht*, Helmond, 25.8.; *Diario de Porto*, 19.6. (pri SAT).

PRI LA SAT-KONGRESO : *Le Populaire*, Paris, 12.8., *Valencia Atraccion*, sept. (kun 3 bildoj).

NIA POŜTO

Al ĉiuj : Aktivaj hungariaj K-doj suferas pro intensa atento de la aŭtoritatoj. Prefere ne skribu al ili pri iu ajn afero.

K-doj en Polio ! *Ne ĉiuj el vi jam notis en la memoron, ke en via lando nuntempe funkcias LEA (nome Soc. Esp. Societo), kiu klopodas prizorgi la propagandan laboron tra la tuta lando k havas la apogon de la LEA « Tagiĝo » en Krakovo k tiun de la Vitrodoma Koopera grupo en Varsovio. Tiu Asocio estas en amikaj rilatoj kun SAT, k sekve SAT-anoj havas intereson partopreni en la agado de tiu Asocio.*

Aliflanke, S.E.S.-anoj, al kiuj estos senpage sendata tiu ĉi n-o de « S-ulo », bonvolu studi konscience ĝian enhavon k post aprobo vi ne hezitu, sed aliĝu al SAT k subtenu ĝin k ĝiajn organojn !

Nia ĉefa peranto en Polio estas : Vladislao Lekovski, *ul. Reja*, 28, Piastow *ap. Warszawa*. Poŝtkonto 67.489 warszawa. (Same skribi al li pro S.E.S.)

ATENTU ! Internacia Grafika Esperanto-Ligo (IGEL). Translokiĝis la Centra Komitato al Stokholmo (Svedio).

Ni vokas al ĉiuj tutmondaj grafikaj esperantistoj por komuna kunlaborado.

Aliĝu al IGEL. Adr. : ESPERANTOKLUBO LA TIPOGRAFISTO, Postfack 789, *Stokholmo, Svedio.*

Ne plu uzu la malnovan adreson de SAT !
De monatoj jam la adreso de SAT estas ŝanĝita. Do notu ĉiuj bone la ununuran validan adreson :

SAT, 67, avenue Gambetta, Paris, 20.

(Ankaŭ nenion adresu al la nomo de funkciuloj, escepte, *se necesas*, je nomo de nia sekretario *L. Bannier.*)

Redakcia sciigo

Ni informas niajn legantojn k precipe la grup-respondeculojn, ke ĉiam ni bonakceptas por « S-ulo » fotojn de grupoj, manifestacioj esp. laboristaj, ktp, se oni pagas la prezon por la kliŝigo, kiu estas (inkluz. niaj kostoj) :

formato 4×6 cm. (malgr.), 40 fr. fr.
» 5×8 cm. (meza), 45 fr. fr.
» 7×10 cm. (granda), 55 fr.

La malgrandaj kliŝoj (4×6) ne taŭgas ĝenerale por grupobildoj pro sia eta amplekso; ili konvenas nur por reprodukto de portretoj aŭ bildoj kun malmultaj personoj aŭ ekspozici-bildoj. La formatoj inter alto k larĝo povas kompreneble varii, k la prezo restos la sama, se la obligo de la du nombroj rezultigas la saman sumon.

Korespondado

KANARIAJ INSULOJ (HISPANIO).

Okaze de 17-jara da treveno de Soveta revolucio, mi resp. al ĉiuj alilandaj Gek-doj pri ajnaj dezirataj temoj, au simple pri socia k politika movado en Hisp. Se la demandantoj povas, ili sendu al mi tramvoj-biletojn. Ĉ. r. *José Carmino*, Triana, 11, *Las Palmas.*

NEDERLANDO.

K-doj *J. Brinkman*, Poppeweg 20, k *J. Zomers*, Noordvlietslot 525 E, ambaŭ *Leeuwarden*, dezir. kor. kun Gek-doj el ĉl. pri ĉ.t., prefere socialista laborista movado. Resp. gar.

Grupo esperantista

deziras korespondi kun gesamideanoj tutmonde. Adreso : Backlunds kafé, *Lilla Edet*; Svedio.

Por ĉiuj kursoj taŭgas
la SAT-instruiloj k -legaĵoj :

PETRO (6-a nove kompostita eldono, zorga tipografia aranĝo, 116 p. Ilustr. .... 6.— fr.
UNUA LEGOLIBRO, 104 p. Ilustrita .... 6.— fr.
FABELOJ de Herm. Zur Mühlen, 56 p. .... 3.— fr.
SAT, 67, *avenue Gambetta, Paris* 20.

Gekamaradoj ĉiulandaj !

Bonvolu sendi materialon ĉiuspecan por ekspozicio al : K-do *E. Eneroth*, S. Bulltoftav. 25 F, *Malmö*, Svedio.

La Komentoj al la Komunista Manifesto

verketo kompilita de K-do *Veder* laŭ anglalingva materialo, estas utila kompletigo al la fama verko de Marks k Engels.

56 paĝoj. Prezo : **3.60** fr. fr.

SAT, 67, avenue Gambetta, Paris 20.

Le Gérant : L. GLODEAU

Farita de labor-sindikatanoj

PRES. GRANCHAMP, ANNEMASSE-646-9-34